

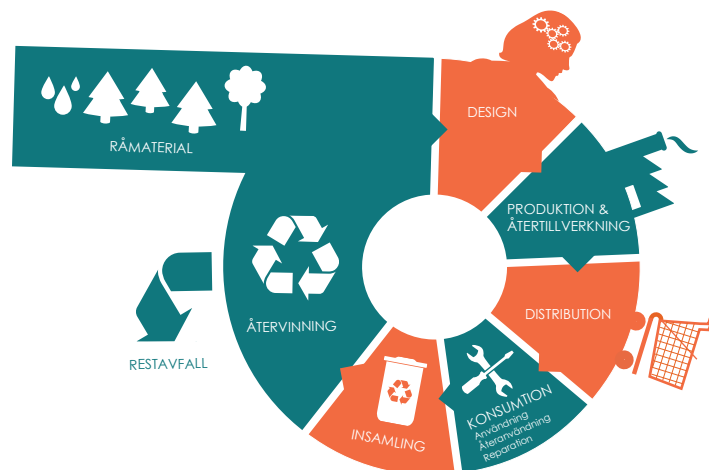

Cirkulärt byggande

Vad är cirkulär ekonomi?

Cirkulär ekonomi är en global ekonomisk modell och begreppet används brett. Visionen är ett samhälle med cirkulär produktion, konsumtion och affärsmodeller där materialen används i giftfria och cirkulära kretslopp. Omställning till en cirkulär ekonomi har stora möjligheter att minska klimat- och miljöpåverkan, genom minskad användning av resurser och en minimering av användandet av jungfruligt material.

Med cirkulär ekonomi är tanken att produkter redan från början ska designas för att kunna underhållas, återanvändas och återvinnas. Produkter och material ska behålla sin kvalitet så länge som möjligt, så att de kan återgå till samma eller nya kretslopp. Det behövs en smartare produktion och produktdesign och mer hållbara konsumtionsmönster. Material som ska cirkuleras ska vara hälsosamma eller hanteras i slutna kretslopp och energin som används ska vara förnyelsebar.

Ägande och produktansvar behöver alltmer stanna hos tillverkaren eller leverantören, som också kan tillhandahålla service där det är möjligt eller endast sälja funktionen av produkten. Tillverkare och leverantörer kan på så sätt få bättre kontroll och spårbarhet på materialen i produkterna.

Regeringen arbetar för att ställa om Sverige till en cirkulär ekonomi och har bland annat tagit fram en [strategi och en handlingsplan](#).

Cirkulär ekonomi och byggnation - Byggnader som materialbanker

Dagens samhälle förändras snabbt och byggnader som inte går att bygga om blir vanligtvis omoderna eller till och med otjänliga redan vid 20 % - 30 % av deras potentiella livslängd, vilket resulterar i en hög grad av tomma och outnyttjade lokaler och för tidig rivning. Dynamiskt och flexibelt utformade byggnader kan införlivas i en cirkulär ekonomi, där material i byggnader bibehåller sitt värde.

För byggnation handlar det om att hålla produkter och material i användning med bibehållen kvalitet så länge som möjligt. Genom att skapa en god gestaltad arkitektur, en flexibel stomme för byggnaden och välja demonterbara produkter och material med bra kvalitet kan man möjliggöra en lång livstid för en byggnad. På så sätt kan byggnader ses som framtida materialbanker.

Vid ombyggnation, renovering och rivning kan man göra en inventering med hjälp av någon som är kunnig inom återvinning, för att se över vad som kan återbrukas eller återvinnas på ett säkert sätt. Marknader för begagnat byggmaterial är ett verktyg för att få till cirkulära byggnader.

Hälsosamma material

För att få hälsosamma kretslopp krävs det att man har koll på materialen, så de inte innehåller några oönskade ämnen. En materialdatabas kan användas för att göra medvetna val av nya byggprodukter vid byggnation. En materialdatabas ett verktyg som underlättar att välja produkter med minst miljöpåverkan och produkter som är bra för hälsan. I bedömningen tas hänsyn till hälsofarlighet under hela livscykeln. Genom att använda material som inte innehåller utfasningsämnen kan materialet lättare återanvändas eller återvinnas och ingå i hållbara giftfria kretslopp. Risken för att ohälsosamma och miljöfarliga kemikalier läcker ut i miljön under tillverkning, användning och som eventuellt avfall minskar.

Byggprodukter kan i en del materialdatabaser dokumenteras i systemet som en loggbok, vilket skapar kontroll på vilka kemikalier som ingår i byggnaden över tid. På så sätt underlättas eventuella renoveringar och informationen finns kvar när byggnaden ska byggas om eller rivas.

Utfasningsämnen:

Utfasningsämnen är ämnen som har så allvarliga egenskaper att de överhuvudtaget inte bör användas. Exempel på utfasningsämnen är hormonstörande ämnen, särskilt farliga metaller, ämnen som är giftiga, cancerogena eller ozonnedbrytande.

